

7.5 Řady

Ukazuje se účelné zobecnit součet na nekonečný počet sčítanců.

Definice 7.5.1

Nekonečnou řadou nazveme symbol

$$a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_n + \dots = \sum_{n=1}^{\infty} a_n,$$

kde $a_i, i = 1, 2, 3, \dots$ nazýváme členy řady.

Řadě $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ je přiřazena tzv. posloupnost částečných součtů $\{s_n\}_{n=1}^{\infty}$, kde

$$s_1 = a_1$$

$$s_2 = a_1 + a_2$$

...

$$s_n = a_1 + a_2 + \dots + a_n$$

...

Definice 7.5.2

Součtem řady $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ rozumíme limitu posloupnosti částečných součtů $\{s_n\}_{n=1}^{\infty}$.

Součet řady lze označit stejně jako samotnou řadu, tudíž $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = \lim_{n \rightarrow \infty} s_n = s$.

Pokud má posloupnost částečných součtů vlastní limitu, říkáme, že řada konverguje. Pokud tomu tak není, říkáme, že řada diverguje.

Věta 7.5.1 Nutná podmínka konvergence

Jestliže řada $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ konverguje, pak se členy řady blíží nule, tj. $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0$.

Pro řady platí komutativní, asociativní a distributivní zákon pouze do jisté míry.

Aritmetická řada

Věta 7.5.2

Aritmetická řada, tj. $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = a_1 + (a_1 + d) + (a_1 + 2 \cdot d) + \dots = \sum_{n=1}^{\infty} (a_1 + (n-1) \cdot d)$

konverguje právě tehdy, když difference mezi členy řady je nulová a první člen též.

Tudíž platí, že $s = \sum_{n=1}^{\infty} a_n = 0$.

Poznámka

Pro diferenci $d > 0$ řada diverguje k $+\infty$, pro diferenci $d < 0$ diverguje k $-\infty$.

Věta 7.5.3

Geometrická řada, tj. $\sum_{n=1}^{\infty} a_n = a_1 + a_1 \cdot q + a_1 \cdot q^2 + \dots = \sum_{n=1}^{\infty} a_1 \cdot q^{n-1}$ konverguje právě tehdy,

když $|q| < 1$ a pro součet pak platí $s = \sum_{n=1}^{\infty} a_n = \frac{a_1}{1-q}$.

Pokud $|q| \geq 1$ řada diverguje.